

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

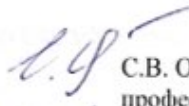
Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи
Кафедра фінансових ринків

Затверджено
Науково-методичною радою Університету,
протокол від 09.02.21 № 6
Голова НМР А.О. Монаснко

Робоча програма
навчальної дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітня програма «Управління фінансовою та страховою діяльністю»;
«Управління процесами у сфері банківського бізнесу»;
«Управління публічними фінансами»
Статус дисципліни: обов'язкова

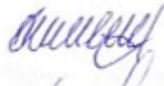
Робоча програма навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» складена на основі освітньо-професійної програми «Управління фінансовою та страховою діяльністю», «Управління публічними фінансами», «Управління процесами в сфері банківського бізнесу» другого (магістерського) рівня спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затверджених Вченою радою Університету «26» 04. 2021 року (протокол № 5).

Автор:

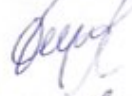

С.В. Онишко, д.е.н., професор,
професор кафедри фінансових ринків
А.А.Болдова, к.пед.н., доцент,
доцент кафедри фінансових ринків

Рецензенти:

С.А. Супруненко, к.е.н., доцент,
кафедри менеджменту

Л. В. Діденко, к.е.н., доцент
доцент кафедри фінансових ринків

Гаранти

І.І. Чуницька, д.е.н., професор,
професор кафедри фінансових ринків
О.Д. Гордей, д.е.н., професор,
професор кафедри фінансів
О.І. Береславська, д.е.н., професор,
професор кафедри банківської справи та
фінансового моніторингу

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою фінансових ринків, протокол від «06» 09 2021 р. № 2

Завідувач кафедри

С. В. Онишко, д.е.н., професор

Розглянуто і схвалено на засіданні вченої ради ННІ фінансів, банківської справи, протокол від «07» 09 2021 року № 1.

Голова вченої ради ННІ фінансів,
банківської справи

М.В. Рябокін, к.е.н.,
в.о.директора ННІ ФБС

Завідувач
навчально-методичного відділу

І. В. Качур, к.б.н., доцент

Регістраційний № _____

ЗМІСТ

1. Передмова	4
2. Опис навчальної дисципліни	5
3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	9
4. Критерії оцінювання	17
5. Засоби оцінювання	21
6. Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролю	21
7. Рекомендована література	24

Метою навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» є формування знань та усвідомлення сутності основних понять і категорій наукових досліджень, перспективних напрямків розвитку методів цих досліджень і їх використання, з'ясуванні змісту науково-дослідної роботи а також, розвиток навичок використання прийомів, способів, інструментів та методів наукових досліджень щодо розв'язування фінансово-економічних задач, що виправдали себе на практиці.

Завдання навчальної дисципліни:

1. формувати вміння визначати пріоритетні напрями досліджень у фінансовій сфері;
2. навчити відбирати і аналізувати необхідну інформацію;
3. навчити розробляти теоретичні передумови дослідження, планувати його і проводити експеримент, опрацьовувати результати та оцінювати помилки спостереження, зіставляти результати дослідження з теоретичними передумовами і формулювати висновки;
4. навчити складати звіт, доповідь або статтю за наслідками наукового дослідження;
5. формувати вміння використовувати спеціальні методи наукових досліджень;
6. навчити викласти методику використання різноманітних прийомів емпіричного та теоретичного рівнів дослідження.

Методи та форми Для досягнення навчальних завдань, загального розвитку особистості, професійної її підготовки доцільно використовувати різні методи навчання, а саме: словесний, наочний; пояснювально-ілюстративний, пошуковий, проблемний, проблемно-пошуковий, дослідницький; методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, тестування тощо).

Форми організації занять: лекції, семінарські заняття, індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача, самостійна робота здобувачів вищої освіти, формування наукових думок у письмовому та усному вигляді, застосування інформаційних технологій та елементи дистанційного навчання у системі Moodle.

Організація поточного контролю та підсумкового контролю знань. Поточний контроль проводиться у вигляді усного та письмового опитування на семінарських заняттях, участі у тренінгах, підготовки індивідуальних завдань, написання підсумкової контрольної роботи. Підсумковий контроль передбачено проводити у формі диференційованого заліку.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 3	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Обов'язкова	
Модулів – 1	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 1		1-й	1-й
Загальна кількість годин –90		Семестр	
		1-й	1-й
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Лекції		
	16 год.	4 год.	
	Практичні, семінарські		
	14 год	2 год	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
	58 год.	82 год.	
	Індивід.-консультаційна робота		
2	2		
Форма семестрового контролю: диф. залік			

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Освітньо-професійна програма «Управління фінансовою та страховою діяльністю»

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні компетентності:

- СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування

Освітньо-професійна програма «Управління процесами у сфері банківського бізнесу»

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

- СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
- СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Освітньо-професійна програма «Управління публічними фінансами»

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності:

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Фахові компетентності:

ФК1 Здійснювати вибір та оцінку найбільш дієвої фінансової стратегії управління економічним розвитком на макро- та мікро-рівнях.

ФК2 Проводити оцінку публічних фінансів, що відображають діяльність фінансових корпорацій, державних та місцевих органів влади на вітчизняному та міжнародних ринках.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ**Освітньо-професійна програма «Управління процесами у сфері банківського бізнесу»**

ПРН 1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРН 2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 5. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень.

ПРН 6. Доступно й аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 8. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПРН 10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПРН 12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПРН 13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

Освітньо-професійна програма «Управління публічними фінансами»

ПРН04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПРН11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

Освітньо-професійна програма «Управління фінансовою та страховою діяльністю»

ПРН 1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРН 2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН 4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 6. Доступно й аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

2.3. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Передумовами для вивчення дисципліни є освоєння таких економічних і загальнопрофесійних дисциплін як «Введення в спеціальність», «Фінанси», «Фінансовий ринок», «Макроекономіка», «Філософія», «Основи економічної думки», «Економічна теорія», тощо.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для денної форми навчання

Змістовні модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семінари	Інд.- конс. робота	СРС	Всього
Змістовий модуль 1. Методика і організація наукових досліджень					
Тема 1. Наука як форма знання і продуктивна сила суспільства	2	2	-	6	10
Тема 2. Основні методологічні положення наукових досліджень	2	2	-	6	10
Тема 3. Характеристика загальних методів наукових досліджень	2	2	-	6	10
Тема 4. Сутність і зміст спеціальних методів наукових досліджень	2	2	-	8	12
Тема 5. Особливості, сутність, структура та інструментарій фінансової науки	2	2	1	10	15
Тема 6. Процес та організація наукового дослідження	2	2	-	10	14
Тема 7. Види і особливості проведення навчальної та кваліфікаційної наукової роботи	4	2	1	10	15
Всього по модулю	16	14	2	56	86
<i>Форма контролю – модульна контрольна робота</i>					
<i>Форма підсумкового контролю – диференційований залік</i>					2
Разом годин з курсу	16	14	2	58	90

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для заочної форми навчання

Змістовні модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семінари	Інд.- конс. робота	СРС	Всього
Змістовий модуль 1. Методика і організація наукових досліджень					
Тема 1. Наука як форма знання і продуктивна сила суспільства	2	-	-	10	12
Тема 2. Основні методологічні положення наукових досліджень	-	-	-	10	10
Тема 3. Характеристика загальних методів наукових досліджень	-	-	-	10	10
Тема 4. Сутність і зміст спеціальних методів наукових досліджень	-	-	-	10	10
Тема 5. Особливості, сутність, структура та інструментарій фінансової науки	-	-	1	10	11
Тема 6. Процес та організація наукового дослідження	-	-	1	14	15
Тема 7. Види і особливості проведення навчальної та кваліфікаційної наукової роботи	2	2	-	16	20
Всього по модулю	4	2	2	80	
<i>Форма контролю – модульна контрольна робота</i>					
<i>Форма підсумкового контролю – диференційований залік</i>					2
Разом годин з курсу	4	2	2	82	90

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДИКА І ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ТЕМА 1. НАУКА ЯК ФОРМА ЗНАННЯ І ПРОДУКТИВНА СИЛА СУСПІЛЬСТВА

План лекційного заняття

1. ....Сутність і предмет науки у контексті окремих форм знань
2. ....Роль фундаментальної і прикладної науки в реалізації науки як продуктивної сили
3. ....Економіка знань як новий напрям розвитку наукових знань

План семінарського заняття

1. ....Сутність науки у контексті окремих форм знань
2. ....Предмет науки у контексті окремих форм знань
3. ....Роль фундаментальної науки в реалізації науки
4. ....Роль прикладної науки в реалізації науки як продуктивної сили
5. ....Економіка знань як новий напрям розвитку наукових знань

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Визначення дефініції «наука» провідними науковцями.
2. Зміст та завдання науки.
3. Функції науки.
4. За якими ознаками класифікують наукові дослідження?
5. Охарактеризувати науку як особливу форму людської діяльності.
6. Вивчити основні вимоги до гіпотези наукового дослідження.
7. Що включає «система наукових знань»?

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте знання, виражені в їх окремих формах.
2. У чому полягає роль філософії для розкриття окремих форм знання.
3. Дайте визначення науці як формі знання.
4. Які риси, притаманні науковому знанню, дозволяють науці виконувати роль продуктивної сили суспільства.
5. Охарактеризуйте зв'язок прикладних і фундаментальних наукових досліджень.
6. Дайте визначення економіки знань та розкрийте необхідність її розвитку.
7. Яку роль для розвитку економіки знань відіграє потреба розробки її концепції.
8. Перелічіть ключові положення, врахування яких забезпечує динамічну цілісність економіки знань.

Рекомендована літературні джерела:

Основна [2; 3; 5; 11; 15; 18].

Допоміжна [22; 23].

Міжнародні видання [24; 28].

Інформаційні ресурси Інтернет [29].

ТЕМА 2. ОСНОВНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

План лекційного заняття

1. ....Місце теорії в наукових дослідженнях
2. ....Методологія наукового пізнання
- 2.3. ...Методологія класичної науки
- 2.4. ...Методологія неокласичної та посткласичної науки
- 2.5. ...Діалектичні положення в наукових дослідженнях

План семінарського заняття

3. ....Роль та значення теорії в наукових дослідженнях
4. ....Загальні засади методології наукового пізнання
- 4.3. ..Методологія класичної науки
- 4.4. ..Методологія неокласичної науки
- 4.5. ..Методологія посткласичної науки
- 4.6. ..Діалектичні положення в наукових дослідженнях

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Місце теорії в економічних дослідженнях
2. Методологія і методи наукового пізнання.
3. Діалектичні положення в економічних дослідженнях

Питання для самоконтролю

1. Що ви розумієте під наукою?
2. У чому різниця між об'єктом та суб'єктом наукового пізнання? Наведіть приклади.
3. Що визначає мету наукового дослідження?
4. Чим обумовлена необхідність класифікації наук? Наведіть класифікаційні ознаки.
5. Дайте визначення теорії та її структурних елементів.
6. Охарактеризуйте основні функції теорії у процесі наукового пізнання.
7. У чому полягає методологія наукового пізнання? У чому сутність наукового методу?
8. Назвіть характерні риси методології класичної науки.
9. Основні відмінності методології неокласичної і посткласичної науки.
10. Чому у сучасній науці застосовують поняття «парадигма», в чому її сутність?
11. Які особливості діалектичного мислення та основні закони діалектики?
12. Дайте характеристику основним принципам і категоріям діалектики.

Рекомендована література:

- Основна [1; 5; 11; 14; 15; 18].
 Допоміжна [21; 23].
 Міжнародні видання [24; 25].
 Інформаційні ресурси Інтернет [30].

ТЕМА 3. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАГАЛЬНИХ МЕТОДІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

План лекційного заняття

1. ....Основні групи загальних методів та роль філософії у їх пізнанні
2. ....Загальнологічні методи і засоби наукових досліджень
3. ....Правила аргументації

План семінарського заняття

1. ....Основні групи загальних методів
2. .... Роль та значення філософії у пізнанні загальних методів
3. ....Загальнологічні методи
4. ....Засоби наукових досліджень
5. ....Правила аргументації

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Поняття «наука» її характерні риси та основні функції
2. Наука як вид людської діяльності
3. Місце теорії в економічних дослідженнях
4. Методологія і методи наукового пізнання.
5. Діалектичні положення в економічних дослідженнях

Питання для самоконтролю

1. Дайте характеристику методу як інструменту пізнання.
2. У чому полягає значення філософського підходу до осмислення методів наукового пізнання?
3. Назвіть приклади методів, поширених у філософії.
4. За якими ознаками класифікуються наукові методи?
5. За якою ознакою поділяються методи дослідження на емпіричні та теоретичні?
6. Що таке спостереження і коли воно застосовується?
7. Охарактеризуйте загальнонауковий метод вимірювання.
8. Дайте стислу характеристику методів, що використовуються на емпіричному і теоретичному рівнях дослідження.
9. Яка роль логічних методів у наукових дослідженнях?
10. Охарактеризуйте вимоги до процесу аргументації.

Рекомендована література:

Основна [2; 4; 5; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 17].
 Допоміжна [20; 23].
 Міжнародні видання [23; 24].
 Інформаційні ресурси Інтернет [29].

ТЕМА 4. СУТНІСТЬ І ЗМІСТ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕТОДІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

План лекційного заняття

1. Методи економічного аналізу
  - 4.1. Загальні підходи до класифікації методів економічного аналізу
  - 4.2. Методи і прийоми статистичного аналізу
  - 4.3. Бухгалтерські методи аналізу
  - 4.4. Методи факторного аналізу
  - 4.5. Особливості методів і прийомів фінансового аналізу
2. Економіко-математичні методи та методи моделювання
3. Методи прогнозування і планування, програмно-цільовий та нормативний методи
4. Евристичні методи

План семінарського заняття

1. ....Методи економічного аналізу
1. ....Класифікація методів економічного аналізу
2. ....Методи статистичного аналізу
3. ....Прийоми статистичного аналізу
4. ....Бухгалтерські методи аналізу
5. ....Методи факторного аналізу
6. ....Особливості методів фінансового аналізу
2. ....Економіко-математичні методи
7. ....Методи моделювання
8. ....Методи прогнозування
9. ....Методи планування
10. ...Програмно-цільовий метод
11. ...Нормативний метод
12. ...Евристичні методи

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Проблемний метод (підхід) у науці
2. Концептуальний метод (підхід)
3. Програмно-регіональний метод (підхід)

4. Системний метод (підхід)
5. Інші методи та підходи фінансово-економічних досліджень

Питання для самоконтролю

1. Назвіть методи збирання і узагальнення інформації.
2. Охарактеризуйте методи анкетування та інтерв'ювання.
3. Який метод дає змогу впорядкувати первинний матеріал?
4. Роль таблично-графічних методів у науковому узагальненні фактів.
5. Назвіть загальні підходи до класифікації методів економічного аналізу.
6. Які методи входять у групу методів статистичного аналізу?
7. Види прийомів, що використовуються в процесі проведення економічного аналізу.
8. Роль і сутність методів бухгалтерського обліку.
9. Методи факторного аналізу.
10. Що лежить в основі фінансового аналізу та його види?
11. Охарактеризуйте необхідність і методи дослідження функціональних і кореляційних зв'язків.
12. Що таке моделювання і як воно використовується?
13. Поняття прогнозування як дослідження та методу.
14. Охарактеризуйте співвідношення понять прогнозування та планування.
15. Роль програмно-цільового методу.
16. Що таке евристичні методи?

Рекомендована література:

Основна [1; 4; 5; 11; 15; 18].
 Допоміжна [19; 22; 23].
 Міжнародні видання [25].
 Інформаційні ресурси Інтернет [30].

ТЕМА 5. ОСОБЛИВОСТІ, СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ

План лекційного заняття

1. Історичні передумови виникнення фінансової науки та її роль у суспільстві
2. Розвиток фінансової науки в Україні в контексті наукових надбань українських економістів-фінансистів XIX–XX ст.
3. Сутність та структура фінансової науки
4. Предмет і об'єкт фінансової науки. Фінансономіка (фінансилізація) як предмет сучасної фінансової науки
5. Система фінансових наукових знань та інструментарій фінансової науки

План семінарського заняття

1. Історичні передумови виникнення фінансової науки
2. Роль та значення фінансової науки
3. Роль у суспільстві фінансової науки та у системі інших наук
4. Розвиток фінансової науки в Україні в XIX–XX ст.
5. Сутність та структура фінансової науки
6. Предмет і об'єкт фінансової науки.
7. Фінансономіка (фінансилізація) як предмет сучасної фінансової науки
8. Система фінансових наукових знань
9. Інструментарій фінансової науки

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Визначення фінансової сфери, її об'єкта та суб'єктів.

2. Сучасні провідні фінансові наукові дослідження.
3. Визначення фінансової сфери, її об'єкта та суб'єктів.
4. Особливості фінансової сфери у системі інших наук.
5. Сучасні провідні наукові дослідження.
6. Фінансова сфера та її сутність.
7. Фінансова думка, фінансова доктрина, фінансова концепція: розкрити категорійний апарат.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть головні передумови виникнення фінансової науки.
2. З яким періодом пов'язують науковці виникнення національної фінансової науки?
3. Які вчені досліджували історію виникнення та розвитку фінансової науки?
4. Назвіть аргументи, що розмежовують поняття «фінанси» та «фінансова наука»
5. Надайте положення, що розкривають сутність фінансової науки.
6. Наведіть приклади різних підходів до складових фінансової науки, зокрема фінансів і фінансової системи.
7. Наведіть приклади бачення окремими науковцями предмета фінансової науки і дайте характеристику предмета фінансової науки.
8. Які найбільш суттєві зміни відбулися в предметі сучасної фінансової науки та що їх зумовило?
9. Охарактеризуйте роль фінансової теорії та її співвідношення з фінансовою наукою.
10. Чим визначається інструментарій фінансової науки?

План індивідуально-консультативної роботи

1. Фінансова сфера та її сутність.
2. Предмет і функції фінансової науки
3. Система наукових знань
4. Фінансова думка, фінансова доктрина, фінансова концепція розкрити категорійний апарат
5. Судження, постулати, аксіоми, гіпотеза, парадигма.
6. Інструментарій фінансової науки та її методологія
7. Предмет і метод фінансової науки.
8. Сучасна фінансова наука, її особливості.

Рекомендована література:

- Основна [1; 4; 6; 11; 15; 17; 18; 19].
 Допоміжна [22; 23].
 Міжнародні видання [28].
 Інформаційні ресурси Інтернет [30].

ТЕМА 6. ПРОЦЕС ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

План лекційного заняття

1. ....Наукове економічне дослідження як наукова праця і творчий процес
2. ....Вибір і обґрунтування проблеми наукового дослідження
3. ....Формулювання теми дослідження, визначення його об'єкта та предмета
4. ....Загальні вимоги до методичного та інформаційного забезпечення наукового дослідження
5. ....Формулювання висновків і рекомендацій за результатами досліджень
6. ....Оприлюднення і апробація результатів наукового дослідження
7. ....Загальні підходи до підготовки і оформлення публікацій
8. ....Підготовка наукової доповіді та тез наукової доповіді
9. ....Основні вимоги до написання наукової статті

План семінарського заняття

1. ....Наукове економічне дослідження як наукова праця
2. ....Вибір проблеми наукового дослідження
3. ....Обґрунтування проблеми наукового дослідження
4. ....Формулювання теми дослідження
5. ....Визначення об'єкта та предмета наукового дослідження
6. ....Загальні вимоги інформаційного забезпечення наукового дослідження
7. ....Формулювання висновків за результатами досліджень
8. ....Апробація результатів наукового дослідження
9. ....Підготовка наукової доповіді та тез наукової доповіді
10. ...Основні вимоги до написання наукової статті

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Судження, постулати, аксіоми, гіпотеза, парадигма.
2. Інструментарій фінансової науки та її методологія
3. Наукова робота як вид діяльності
4. Підготовка наукових матеріалів до друку
5. Наукові тези та їх значення.
6. Вимоги до написання курсової роботи
7. Суть та значення дипломної (магістерської) роботи.
8. Вимоги до написання та оформлення дипломної (магістерської) роботи.
9. Роль та значення реферату та відомостей які в нього включені
10. Значення монографії, дисертації як виду наукової діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте наукове економічне дослідження як наукову працю та творчий процес.
2. Дайте характеристику елементам наукового дослідження як гіпотеза, дискусія.
3. Поняття наукової проблеми та її роль у виборі теми дослідження.
4. Назвіть вимоги, які висуваються до формулювання теми дослідження.
5. Роль наукових завдань для конкретизації мети наукового дослідження?
6. Структура наукового дослідження.
7. Особливості визначення предмета та об'єкта дослідження.
8. Пошук методів дослідження як необхідна умова його проведення.
9. Основні вимоги до інформаційного забезпечення наукового дослідження.
10. Порядок опрацювання і посилання на літературні джерела.
11. Вимоги до формулювання висновків дослідження.
12. Поняття наукової новизни та її відмінність від прикладних результатів.
13. Загальний алгоритм підготовки публікацій.
14. Співвідношення лаконізму і деталізації під час викладення матеріалу.
15. Роль наукової доповіді та тез доповіді у оприлюдненні результатів проведеного наукового дослідження.
16. Ознаки наукової статті як основної форми публікацій результатів дослідження.
17. Особливості підготовки монографії.

Рекомендована література:

Основна [1; 4; 5; 6; 11; 15; 17; 18].

Допоміжна [22; 23].

Міжнародні видання [27; 28].

Інформаційні ресурси Інтернет [36].

ТЕМА 7. ВИДИ І ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ НАУКОВОЇ РОБОТИ

План лекційного заняття

1. ....Загальна характеристика окремих видів навчальної та кваліфікаційної наукової роботи

2. .... Особливості підготовки курсової роботи як навчально-наукового дослідження
3. .... Підготовка й оформлення випускової кваліфікаційної наукової роботи
4. .... Організація керівництва, рецензування і захисту випускових кваліфікаційних робіт

План семінарського заняття

1. .... Характеристика окремих видів наукової роботи
2. .... Особливості підготовки курсової роботи
3. .... Підготовка й оформлення випускової кваліфікаційної наукової роботи
4. .... Організація керівництва, рецензування і захисту випускових кваліфікаційних робіт
5. .... Дипломна та магістерська робота: підготовка до захисту
6. .... Наукова доповідь про результати роботи
7. .... Оформлення курсової, дипломної, магістерської роботи
8. .... Підготовка наукових матеріалів до друку

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Ефект наукових досліджень.
2. Критерії ефективності наукових досліджень.
3. Оцінювання результатів дослідження.
4. Науковий потенціал вузу.
5. Визначення економічної ефективності науково-дослідної роботи в умовах виробництва

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні види науково-дослідної роботи студентів.
2. Вимоги до написання курсової роботи та її призначення.
3. Охарактеризуйте основні структурні елементи курсової роботи.
4. Вимоги до виконання дипломної роботи.
5. Роль дипломної роботи для подальшої практичної діяльності.
6. Назвіть основні етапи роботи у процесі проведення наукового дослідження.
7. Правила оформлення дипломної роботи.
8. Особливості підготовки доповіді для захисту дипломної роботи.

План індивідуально-консультативної роботи

1. Наукова робота у фінансово-економічній галузі, проблематика.
2. Перспектива досліджень та актуальність наукових досліджень.
3. Сучасні провідні наукові дослідження.

Рекомендована література:

Основна [1; 5; 11; 15; 16; 19].

Допоміжна [20; 21].

Міжнародні видання [26].

Інформаційні ресурси Інтернет [30].

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання за навчальну дисципліну представлено у таблиці 4.1. та 4.2

Таблиця 4.1

Розподіл балів (денна форма навчання)

Модулі	Модуль 1 (16 балів)				Поточно-модульний контроль = 50 + 50 = 100 балів	
	Змістові модулі	T.1	T.2	T.3		T.4
Кількість балів за змістові модулі						
Відповідь на семінарському занятті	5	5	5	5		
Індивідуальна робота	-	-				
Змістові модулі	T.5	T.6	T.7			
Кількість балів за змістові модулі						
Відповідь на семінарському занятті	5	5	5			
Індивідуальна робота	5	-				
Комп'ютерне тестування на платформі МУДЛ УДФСУ	5					
Контрольний захід	10					
Диференційований залік	50					

Таблиця 4.2

Розподіл балів (заочна форма навчання)

Модулі	Модуль 1 (16 балів)				Поточно-модульний контроль = 50 + 50 = 100 балів	
	Змістові модулі	T.1	T.2	T.3		T.4
Кількість балів за змістові модулі						
Відповідь на семінарському занятті	-	-	-	-		
Індивідуальна робота	-	-	-			
Змістові модулі	T.5	T.6	T.7			
Кількість балів за змістові модулі						
Відповідь на семінарському занятті	-	-	5			
Індивідуальна робота	5	-	-			
Комп'ютерне тестування на платформі МУДЛ УДФСУ	5					
Контрольний захід	35					
Диференційований залік	50					

Критерії оцінювання семінарських занять і самостійної роботи.

Семінарські заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на семінарському занятті. Робота на семінарському (практичному) занятті передбачає усне та письмове опитування. Максимальна кількість балів, отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 3 бали.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Таблиця 4.3

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях та самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
-----------------	---------------------

5	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом з теми, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно володіє науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом з теми, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої аргументації.
3	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом з теми на достатньому рівні, однак фрагментарно (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
2	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
1	Оцінюється робота здобувача вищої освіти який володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
0	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити і не розуміє змісту теоретичних питань.

Критерії оцінювання контрольної роботи

Формою проміжного поточного контролю є контрольна робота, яка проводиться у письмовій формі та оцінюється від 0 до 5 балів.

Таблиця 4.4

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	2 (2×1)
Тестовий блок	3
Всього	5

Таблиця 4.5

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі теоретичні питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	0,5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Таблиця 4.6

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Відповідь вірна	3
Відповідь невірна	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

Індивідуальна робота проводиться у формі підготовки презентацій результатів наукових досліджень з обраної тематики.

Таблиця 4.7

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	У повному обсязі тематику розкрито. При цьому використано актуальну наукову термінологію, належним чином обгрунтовано думки та зроблено узагальнені підсумки.
3	В основному розкрито зміст питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
1	Фрагментарне висвітлення питання, присутні неточності та помилки.
0	Неправильна відповідь, допущено істотні помилки.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та диференційованого заліку (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Таблиця 4.8

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктивний)
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.	варіативний

60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням заліковою кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.	

Переведення даних 50-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та шкалу за системою ЕКТС здійснюється в такому порядку (для навчальної дисципліни, що вивчається протягом одного, двох і більше семестрів з підсумковим контролем у формі екзамену):

Таблиця 4.9

Переведення даних 50-бальної шкали оцінювання в 4-бальну та шкалу за системою ЕКТС

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Значення оцінки ЕКТС	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен/диференційований залік	Залік
40-50	A	Відмінно	Високий (творчий)	Відмінно	Зараховано
40-44	B	Дуже добре	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре	
35-39	C	Добре			
30-34	D	Задовільно	Середній (репродуктивний)	Задовільно	
25-29	E	Достатньо			
17-24	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	Не зараховано

		контролю			
0-16	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту			

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Методика і організація наукових досліджень» є:

1. Диференційований залік;
2. стандартизовані тести;
3. командні наукові проекти;
4. тези, есе, статті;
5. презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
6. комп'ютерне тестування на платформі MOODLE УДФСУ;
7. презентації та виступи на наукових заходах;
8. інші види індивідуальних та групових завдань.

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль проводиться у формі семінарських занять, індивідуально-консультаційної роботи, контрольної роботи.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність науки у контексті окремих форм знань
2. Роль прикладної науки в реалізації науки як продуктивної сили
3. Економіка знань як новий напрям розвитку наукових знань
4. Визначення дефініції «наука» провідними науковцями.
5. Зміст, функції та завдання науки.
6. За якими ознаками класифікують наукові дослідження?
7. Охарактеризувати науку як особливу форму людської діяльності.
8. Що включає «система наукових знань»?
9. У чому полягає роль філософії для розкриття окремих форм знання.
10. Визначення науки як форми знання.
11. Зв'язок прикладних і фундаментальних наукових досліджень.
12. Визначення економіки знань та необхідність її розвитку.
13. Розробка концепції розвитку економіки знань.
14. Роль та значення теорії в наукових дослідженнях
15. Загальні засади методології наукового пізнання
16. Методологія і методи наукового пізнання.
17. Діалектичні положення в економічних дослідженнях
18. Визначення теорії та її структурних елементів.
19. Основні функції теорії у процесі наукового пізнання.
20. Характерні риси методології класичної науки.
21. Основні відмінності методології некласичної і посткласичної науки.
22. Поняття «парадигма» та її сутність
23. Особливості діалектичного мислення та основні закони діалектики
24. Характеристика принципів і категорій діалектики
25. Основні групи загальних методів
26. Роль та значення філософії у пізнанні загальних методів
27. Засоби наукових досліджень
28. Правила аргументації
29. Місце теорії в економічних дослідженнях
30. Методологія і методи наукового пізнання.
31. Діалектичні положення в економічних дослідженнях
32. Характеристику методу як інструменту пізнання.
33. Значення філософського підходу до осмислення методів наукового пізнання
34. Приклади методів, поширених у філософії.
35. За якими ознаками класифікуються наукові методи?
36. За якою ознакою поділяються методи дослідження на емпіричні та теоретичні?
37. Загальнонауковий метод вимірювання.
38. Характеристика методів емпіричного і теоретичного рівня.
39. Методи економічного аналізу
40. Класифікація методів економічного аналізу
41. Методи і прийоми статистичного аналізу
42. Бухгалтерські методи аналізу і методи факторного аналізу
43. Особливості методів фінансового аналізу
44. Економіко-математичні методи
45. Методи моделювання і прогнозування
46. Методи планування та програмно-цільовий метод
47. Евристичні методи
48. Методи факторного аналізу.
49. Методи збирання і узагальнення інформації. Методи анкетування та інтерв'ювання.
50. Роль таблично-графічних методів у науковому узагальненні фактів.
51. Загальні підходи до класифікації методів економічного аналізу.
52. Роль програмно-цільового методу.
53. Історичні передумови виникнення фінансової науки

54. Роль та значення фінансової науки
55. Роль у суспільстві фінансової науки та у системі інших наук
56. Розвиток фінансової науки в Україні в XIX–XX ст.
57. Сутність та структура фінансової науки
58. Предмет і об'єкт фінансової науки.
59. Фінансономіка (фінансилізація) як предмет сучасної фінансової науки
60. Система фінансових наукових знань
61. Інструментарій фінансової науки
62. Визначення фінансової сфери, її об'єкта та суб'єктів.
63. Сучасні провідні фінансові наукові дослідження.
64. Визначення фінансової сфери, її об'єкта та суб'єктів.
65. Особливості фінансової сфери у системі інших наук.
66. Сучасні провідні наукові дослідження.
67. Фінансова думка, фінансова доктрина, фінансова концепція
68. Виникнення національної фінансової науки
69. Судження, постулати, аксіоми, гіпотеза, парадигма.
70. Наукове економічне дослідження як наукова праця
71. Вибір проблеми наукового дослідження
72. Обґрунтування проблеми наукового дослідження
73. Формулювання теми дослідження
74. Визначення об'єкта та предмета наукового дослідження
75. Загальні вимоги інформаційного забезпечення наукового дослідження
76. Формулювання висновків за результатами досліджень
77. Підготовка наукової доповіді та тез наукової доповіді
78. Основні вимоги до написання наукової статті
79. Наукова робота як вид діяльності
80. Підготовка наукових матеріалів до друку
81. Роль та значення реферату та відомостей які в нього включені
82. Значення монографії, дисертації як виду наукової діяльності.
83. Охарактеризуйте наукове дослідження як наукову працю та творчий процес.
84. Характеристика гіпотези, дискусії
85. Поняття наукової проблеми та її роль у виборі теми дослідження.
86. Назвіть вимоги, які висуваються до формулювання теми дослідження.
87. Роль наукових завдань для конкретизації мети наукового дослідження?
88. Структура наукового дослідження і визначення предмета та об'єкта дослідження.
89. Основні вимоги до інформаційного забезпечення наукового дослідження.
90. Порядок опрацювання і посилання на літературні джерела.
91. Вимоги до формулювання висновків дослідження.
92. Поняття наукової новизни та її відмінність від прикладних результатів.
93. Загальний алгоритм підготовки публікацій.
94. Характеристика окремих видів наукової роботи
95. Особливості підготовки курсової роботи
96. Дипломна та магістерська робота: підготовка до захисту
97. Наукова доповідь про результати роботи
98. Наукова робота у фінансово-економічній галузі, проблематика.
99. Перспектива досліджень та актуальність наукових досліджень.
100. Сучасні провідні наукові дослідження.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Гурова К. Д. Методологія і організація наукового економічного дослідження : навчальний посібник. К. Д. Гурова, В. І. Ганін. – 3-е вид., перероб. – Х. : С. А. М., 2015. – 284 с.
2. Зацерковний В.І., методологія наукових досліджень: навч. пос. / В.І. Зацерковний, І.В. Тішаєв, В.К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017 – 236 с.
3. Онишко С.В. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень. Навчальний посібник / Бодров В.Г., Лазебник Л.Л., Онишко С.В., Рижко В.А., Шевчук О.А. // за ред. д.е.н., проф. О.А. Шевчука. – Ірпінь: УДФСУ, 2020. – 324 с.
4. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / І.С. Добронравова, О.В. Руденко, Л.І. Сидоренко та ін.; за редакцією І.С. Добронравової (ч.1.), О.В. Руденко (ч.2). – К.: ВПЦ «Київський університет», 2018 – 607 с.

Допоміжна:

5. Андрєєва В., Лаптева В., Адаменко В. Наукові дослідження та розробки (R&D): стан фінансування. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*, 2020.- № 6 (113). - С.83-93.
6. Арутюнов В. Х. Методологія соціально-економічного пізнання : навчальний посібник / В. Х. Арутюнов, В. М. Мішин, В. М. Свінцицький. – К. : КНЕУ, 2005. – 353 с.
7. Вимоги до оформлення дисертацій 2018. *Бюлетень Вищої атестаційної комісії України* № 9–10. С. 2–10.
8. Економіка знань: виклики глобалізації та Україна. (за ред. А. П. Гальчинського, С. В. Львовичкіна, В. П. Семиноженка). – К. : НІСД, 2014. – 268 с.
9. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посіб. / за ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. Нац. торг.-екон. Ун-т, 2010. – 280 с.
10. Колесников О. В. Основи наукових досліджень / О. В. Колесников : навч. посіб. – 2-ге вид. випр. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
11. Леоненко П. М. Становлення і розвиток фінансової науки у світлі історії економічної думки. *Фінанси України*. – 2000. - № 6. – С. 41.
12. Наукові дослідження: економіко-математичний напрям/ Мін-во освіти і науки України; ДВНЗ "Київ. нац. економ. ун-т ім. Вадима Гетьмана"; Класич. приват. ун-т; Черкас. держ. технол. ун-т; за ред. д.е.н., проф. Ю.В. Пасічника. - Київ: ЦУЛ, 2016. - 725 с.
13. Ніколаєнко С.М. Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти. Київ: Прок-Бізнес, 2007. - 176 с.
14. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
15. Порядок присудження наукових ступенів <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2016/1-poryadok-prisudzh-stup-08.07.2016.doc>
16. Рижко Л. В. Науковий простір: філософський і наукознавчий аспекти / Л. В. Рижко. – Київ, 2000. – 301 с.
17. Романюк М. М. Загальна і спеціальна бібліографія : навчальний посібник / М. М. Романюк. – 2-ге вид. – Львів : Світ, 2003. – 96 с.
18. Сомик А., Плачинда В. Економічні та наукові дослідження в центральних банках. *Вісник Національного банку України*, 2013.- 4 (206). - С.9-14.
19. Шулюк Б. Фінансові методи у структурі фінансового механізму державно-приватного партнерства: наукові аспекти дослідження. *Світ фінансів*, 2019.- Вип. 2 (59). - С.37-48

Монографії:

20. Жилінська О. І. Науково-технічна діяльність у контексті самоорганізації : монографія. К. : Парламентське видавництво, 2010. – 552 с.
21. Фінансова думка України : монографія : у 3-х т. – Т. 1 / П. І. Юхименко, С. В. Львовичкін, В. М. Федосов, С. І. Юрій ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. В. М. Федосова. – Київ : Кондор; Тернопіль : Економічна думка, 2010. – 687 с.

22. Формування фінансового механізму сталого розвитку України : моногр. / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. П. Кириленко та д-ра екон. наук, доц. О. І. Тулай. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 414 с.

Міжнародні видання:

23. Бернал Дж. Наука в истории общества / Бернал Дж. – М. : Иностранная литература, 1956. – 735 с.

24. Кун Т. Структура научных революций / Кун Т. ; сост. В. Ю. Кузнецов. – М. : АСТ, 2002. – 605 с.

25. Стюарт И. М. Роль методологии / И. М. Стюарт // Панорама экономической мысли конца XX столетия : в 2-х т. – Т. 1. – СПб. : Эконом. Школа, 2002. – 670 с.

26. Шніцер М. Порівняння економічних систем : монографія [Текст] / М. Шніцер ; пер. з англ. – К. : Основи, 1997. – 519 с.

Інформаційні ресурси ІНТЕРНЕТ:

27. Noya E. The Fintech Revolution: Who Are The New Competitors In Banking? [Електронний ресурс] / E. Noya. – 2019. – Режим доступу: <http://www.forbes.com/sites/esade/2019/07/30/the-fintech-revolution-who-are-the-new-competitors-in-banking/640f9c3e1161>

28. The World Trade Organization. URL: <http://www.wto.org>.

29. Теоретичні підходи до вивчення інформаційного простору [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://leksii.net/1-96772.html>

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму з навчальної дисципліни
«Методологія і організація наукових досліджень»
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань 07«Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітня програма «Управління фінансовою та страховою діяльністю»;
«Управління процесами у сфері банківського бізнесу»;
«Управління публічними фінансами»

Інтенсивне збільшення у сучасних умовах обсягів наукової інформації, швидке змінювання та оновлення знань та підготовки у вищих навчальних закладах висококваліфікованих фахівців здатних до самостійної, творчої роботи із здатністю вирішувати типові завдання шляхом застосування передових досягнень науки, зумовило необхідність включення до навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень», яка розкриває перед здобувачами вищої освіти зміст наукового дослідження, ознайомлює їх із методами і методиками проведення досліджень названого типу, формує інтерес до науки та потребу у постійному отриманні нових знань.

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми для формування знань та усвідомлення сутності основних понять і категорій наукових досліджень, перспективних напрямків розвитку методів цих досліджень і їх використання, з'ясуванні змісту науково-дослідної роботи а також, розвиток навичок використання прийомів, способів, інструментів та методів наукових досліджень щодо розв'язування фінансово-економічних задач, що виправдали себе на практиці.

Тематика яка охоплена у робочій програмі сприяє досягненню поставлених завдань, а саме: засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація набутих знань, їхнє застосування за вирішення практичних завдань та виконання творчих робіт, виявлення прогалин у системі знань із предмета.

Для освоєння тем даної дисципліни додається перелік літературних джерел та нормативних актів, які рекомендуються здобувачам для підготовки семінарських занять, самостійної роботи і індивідуальної роботи.

У цілому робоча програма з навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» відповідає вимогам до навчально-методичного забезпечення вищих навчальних закладів і може бути допущена до використання в навчальному процесі.

Рецензент

Світлана СУПРУНЕНКО, к.е.н., доцент,
кафедри менеджменту

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму з навчальної дисципліни
«Методологія і організація наукових досліджень»
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітня програма «Управління фінансовою та страховою діяльністю»;
«Управління процесами у сфері банківського бізнесу»;
«Управління публічними фінансами»

Робоча програма розроблена для досягнення мети над засвоєнням навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» здобувача вищої освіти, а саме: сприяти формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості молодій людині, суть якої полягає в уміннях систематизувати, планувати, контролювати й регулювати свою діяльність без допомоги й контролю викладача.

Робоча програма з дисципліни складена таким чином, що після засвоєння її здобувач формуватиме уміння визначати пріоритетні напрями досліджень у фінансовій сфері; навчиться відбирати і аналізувати необхідну інформацію; зможе розробляти теоретичні передумови дослідження, планувати його і проводити експеримент, опрацьовувати результати та оцінювати помилки спостереження, зіставляти результати дослідження з теоретичними передумовами і формулювати висновки; складатиме звіт, доповідь або статтю за наслідками наукового дослідження; сформує уміння використовувати спеціальні методи наукових досліджень; освоїть методику використання різноманітних прийомів емпіричного та теоретичного рівнів дослідження.

Також індивідуальна робота передбачає формування умінь здобувачів до колективного творчого обговорення, оволодіння науковими методами аналізу явищ і проблем, активізування до самостійного вивчення наукової та методичної літератури, формування навичок самоосвіти. У цілому методичні рекомендації до проведення семінарського заняття з навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» відповідають вимогам до навчально-методичного забезпечення вищих навчальних закладів і можуть бути допущені до використання в навчальному процесі.

Рецензент
к.е.н, доцент кафедри
фінансових ринків

Л. В. Діденко, к.е.н., доцент
кафедри фінансових ринків